

6. Mardkowicz A. Tozdurhan Birtik. Łuckada, 1939. 25 s.
7. Zajączkowski A. D-r. Krótki wykład gramatyki języka zachodnio-karaïmskiego (narzecze łucko-halickie). Łuck: Wydał Aleksander Mardkowicz, 1931. 34 s.
8. Uroczystości ku czci A. Mardkowicza // Myśl Karaïmska. Wilno. 1937–1938. T. 12, z. 12. 154 s.
9. Odznaczenia // Myśl Karaïmska. Wilno. 1937–1938. T. 12, z. 12. 154 s.
10. Mardkowicz A. Elijahunun ucuru (jomak). Łuck, 1930. 16 s.
11. URL: Ілашикові пригоди. Караїмська казка в українському перекладі Володимира Шабаровського <https://www.hroniky.com/news/view/14083-ilashykovi-pryhody-karaïmska-kazka-v-ukrainskomu-perekladі>
12. URL: Elijahunun ucuru (jomak). Ілашикові пригоди. Караїмська казка. Аудіоверсія <https://youtu.be/pMARBxn9egA?si=A9JRvmxXNgwMeEwb>
13. Захарій Ісаак Абрагамович. І нам весна всміхнеться. Збірка поезій. Галич : видавництво “Ярина”, 2018. С. 111.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-530-6-62>

Кіктенко В. О.

ORCID: 0000-0002-0078-4285

*доктор філософських наук, старший науковий співробітник,
в. о. директора*

*Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського
Національної академії наук України
м. Київ, Україна*

ПЕРІОДИЗАЦІЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ В КИТАЄЗНАВСТВІ (1984–2024)

Ключові слова: цифрова гуманітаристика, китаєзнавство, періодизація, технології, оцифрування текстів.

Цифрова гуманітаристика (ЦГ) в китаєзнавстві пройшла складний шлях становлення протягом 1984–2024 років, трансформуючись від початкових експериментів до зрілої академічної дисципліни. Дослідження розвитку ЦГ в китаєзнавстві дає змогу виділити чотири основні періоди, кожен з яких характеризується специфічними технологічними досягненнями, методологічними підходами та інституційними змінами.

Перший період (1984–1995) – становлення ЦГ в китаєзнавстві. Започаткований ідеєю Цянь Чжуншу про використання комп’ютерів для аналізу класичних китайських текстів [2, с. 17]. Ключовими досягненнями стали: розробка стандарту GB 2312-1980 для кодування 6763 спрощених китайських знаків, створення персонального комп’ютера Great Wall 0520CH (1985 рік), заснування бази даних CHANT у Китайському університеті Гонконгу (1988 рік). Паралельно розвивалися системи машинного перекладу (KY-1, Transtar) та методи введення ієрогліфів (система “п’ять штрихів”). Цей період заклав технологічний фундамент для подальшого розвитку галузі.

Другий період (1996–2005) – формування цифрових архівів та базових принципів цифрового китаєзнавства. Характеризується стандартизацією підходів до цифрової обробки текстів. Важливими віхами стали: документ RFC 1922 (1996 рік) для передачі китайського тексту в інтернеті, створення проєкту CHGIS (2001), впровадження Unicode 3.1 з розширенням CJK Extension A для стародавніх ієрогліфів, адаптація TEI P4 для роботи з XML (2002) [1, с. 25]. Цей період також відзначився створенням “Біографічної бази даних Китаю” та запуском Національного проєкту цифрової бібліотеки KHP.

Третій період (2006–2015) – інституціоналізація цифрового китаєзнавства. Відзначається створенням спеціалізованих центрів та активним міжнародним співробітництвом. Запуск “Китайського текстового проєкту” Дональдом Стерджоном (2006 рік), проведення першого Міжнародного семінару з цифрових колекцій у Тайванському університеті (2009 рік), створення першого дослідницького центру ЦГ в КНР в Уханському університеті (2011 рік) стали визначальними подіями цього періоду [3, с. 191]. Важливими проєктами стали розробка платформи DocuSky, інформаційний атлас наукової думки епохи Сун-Юань, база даних комерційної реклами Китаю та ін.

Четвертий період (2016–2024) – сучасний етап розвитку ЦГ в китаєзнавстві. Характеризується диверсифікацією технологій та впровадженням штучного інтелекту. Експоненціальне зростання кількості публікацій, активне використання технологій BERT та ChatGPT, розвиток краудсорсингових проєктів демонструють зрілість дисципліни. Ухвалення Національної стратегії цифровізації культури КНР (2022 рік) підкреслює державну підтримку галузі. Особливого значення набули проєкти просторової історії (“Китайська цивілізація в часі та просторі”, “Геоінформаційна система Шовкового шляху”) та системи OCR для історичних документів.

Основними викликами для розвитку ЦГ в китаєзнавстві залишаються обмежений доступ до даних, технічні складнощі розпізнавання історичних текстів, потреба вдосконалення систем автоматичного

аналізу китайської мови. Перспективи розвитку пов'язані з інтеграцією великих мовних моделей, концепцією Lean AI та створенням відкритих цифрових репозиторіїв.

Аналіз періодизації свідчить про поступову трансформацію ЦГ в Китаєзнавстві від технічного інструменту до обов'язкового складника дослідницької діяльності, що відкриває нові горизонти для гуманітарних наук у цифрову епоху та формує інноваційні методологічні підходи до вивчення китайської культурної спадщини.

Література:

1. Chen Jing, "One Among Many: Digital Humanities in China". *IIAS Newsletter*. 2022. No. 92. P. 25. (2).
2. 耿元骊。 “三十年来中国古籍数字化研究综述 (1979–2009)”。 *第二届中国古籍数字化国际学术研讨会论文集*。北京： 五洲传播出版社，2009。 第17–33页。
3. 赵薇。 “数字时代人文学研究的变革与超越——数字人文在中国”。 *探索与争鸣*。 2021。 第6号。 第191–206+232–233页。

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-530-6-63>

Підвойний В. М.

ORCID: 0000-0003-1500-9633

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри тюркології

Навчально-науковий інститут філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА КИЇВСЬКОЇ ФІЛІЇ ВУНАС: СТРУКТУРА, ТЕМАТИКА, ІСТОРИЧНА ДОЛЯ

Ключові слова: Агатангел Кримський, ВУНАС, бібліотечна колекціологія, книжкова колекція, трансфер книжкової одиниці.

У доповіді представлені тематичні та жанрові кластери книжкової скиби Всеукраїнської наукової асоціації сходознавства (ВУНАС), які зберігаються у структурі Бібліотеки-колекції Агатангела Кримського (БКК) у фондах НБУВ, що були сегментовані внаслідок тотальної вибірки та експлікації приватної книжкової колекції вченого.